

Ni Elder Steven E. Snow
Sa Kapangulohan sa Seventy

Paglaum

Ang atong paglaum sa Pag-ula mohatag kanato og gahum pinaagi sa paghatag kanato og mahangturong panglantaw.

Ang among pamilya nagtubo didto sa bukid nga disyerto sa habagatang Utah. Talagsa ra ang ulan, ug naglaum og maayo nga adunay igo nga ulan sa umaabut nga kainit sa summer. Dayon, sama karon, naglaum kami nga moulan, nag-ampo kami nga moulan, ug sa panahon sa kawalay paglaum, nagpuasa kami nga moulan.

Ang istorya gisugilon didto mahitungod sa apohang lalaki nga midala sa iyang singko anyos nga apong lalaki aron maglakaw-lakaw libut sa lungsod. Kadugayan, miabut sila sa usa ka gamayng sari-sari nga tindahan sa Main Street diin mihunong sila aron manginom og softdrink. Usa ka sakyanan ang miabut gikan sa laing lungsod ug ang drayber miduol sa apohan. Mitudlo sa usa ka gamayng panganod, ang estranghero nangutana, “Sa imong hunahuna moulan kaha?”

“Nanghinaut gayud ako,” mitubag ang tigulang nga lalaki, “bisag dili na lang para nako, bisag para na lang sa bata. Kay nakita nako nga nag-ulan na.”

Ang paglaum usa ka pagbati nga naghatag og kadasig sa atong inadlaw-adlaw nga kinabuhi. Gihulagway kini isip “ang pagbati nga . . . makapahimo sa mga panghitabo nga labing maayo.” Kon kita adunay paglaum, kita “madasigong magpaabut . . . uban sa tinguha ug makatarunganon nga pagsalig” (dictionary.reference.com/browse/

hope). Sa ingon, ang paglaum naghatag og usa ka piho nga makapakalma nga impluwensya sa atong kinabuhi samtang masaligon kita nga nagpaabut sa umaabut nga mga panghitabo.

Usahay naglaum kita sa mga butang diin kita dili kaayo makakontrolar o dili makontrolar. Naglaum kita og maayo nga panahon. Naglaum kita og sayo nga tingpamulak. Naglaum kita nga ang atong paborito nga sports team modaug sa World Cup, sa Super Bowl o sa World Series.

Ang ingon nga mga paglaum nakapahimong nindot sa atong kinabuhi ug kasagaran mosangput ngadto sa dili sagad, gani matuo-tuohon nga kinaiya. Sama pananglit, ang akong ugangan nga lalaki ganahan kaayo sa mga sport, apan nakumbinser siya nga kon *dili* siya motan-aw sa iyang paboritong basketball team sa telebisyon, ang team kasagaran modaug. Sa dihang nag-edad pa ko og 12 anyos, namugos ko nga isul-ob ang mao gihapon nga pares sa wala pa malabhi nga mga medyas sa matag dula sa baseball sa Little League nga may paglaum nga modaug. Ang akong inahan mipatipig niini kanako sa luyo sa balkon.

Sa laing mga higayon ang atong mga paglaum mosangput ngadto sa mga pangandoy nga makapadasig kanato ug mopalihok kanato. Kon kita naglaum nga mahimong mas maayo

sa eskwelahan, kana nga paglaum mahimong matuman pinaagi sa maku-gihon nga pagtuon ug pagsakripisyo. Kon kita naglaum nga modula sa mananaog nga team, kana nga paglaum moresulta sa kanunay nga pagpraktis, dedikasyon, pagtinabangay ug sa kata-pusan kalampusan.

Si Roger Bannister usa ka estudyante sa pagka-doktor didto sa England kinsa adunay dako nga paglaum. Nagtinguha siya nga mahimong unang tawo nga modagan og usa ka milya (1.6 km) nga dili maabtan og upat ka minuto. Tungod kay sa unang katunga sa ika-20 nga siglo, ang hilig kaayo sa lumba sa dagan madasigon nga nagpaabut sa adlaw nga may tawo nga modagan og usa ka milya nga dili molapas sa upat ka minuto. Sulod sa mga katuigan daghang sikat kaayo nga mga runner ang hapit makahimo, apan sa gihapon wala pay nakadagan og usa ka milya nga dili molapas sa upat ka minuto. Si Bannister migahin sa iyang kaugalingon sa iskediyul sa grabe nga pagbansay uban sa paglaum nga matuman ang iyang tumong sa paghimo og usa ka bag-ong rekord sa kalibutan. Ang uban nga nahilambigit sa sport misugod sa pagduha-duha kon mahimo ba ang pagdagan sa usa ka milya nga dili molapas sa upat ka minuto. Ang mga tawo nga gikonsiderar nga mga eksperto gani miingon nga ang lawas sa tawo dili makahimo sa pagdagan og ingon nga gikusgon sa ingon ka layo. Sa mapanganuron nga adlaw niadtong Mayo 6, 1954, ang dakong paglaum ni Roger Bannister natuman! Miabut siya sa finish line sulod sa 3:59.4, naghimo og bag-ong rekord sa kalibutan. Ang iyang paglaum sa pagdagan og usa ka milya nga dili molapas sa upat ka minuto nahimong pangandoy nga natuman pinaagi sa pagbansay, kakugi ug dedikasyon.

Ang paglaum makadasig og mga pangandoy ug moawhag kanato sa pagtuman niadtong mga pangandoy. Ang paglaum lamang, hinoon, dili makapahimo kanatong malampuson. Daghang dalaygon nga mga paglaum ang wala mangatuman, napugngan nga mahitabo bisan pa man sa maayong mga intensyon tungod sa katapulan.

Isip mga ginikanan, ang atong gihambin nga mga paglaum nakasentro sa atong mga anak. Naglaum kita nga sila managko nga responsabing modumala ug may matarung nga kinabuhi. Ang ingon nga mga paglaum dali ra kaayong maguba kon kita wala maghimo og maayo nga mga ehemplo. Ang paglaum lamang wala magpasabut nga ang atong mga anak magdako diha sa pagkamatarung. Kinahanglan gayud nga mogahin kita og panahon uban kanila diha sa family home evening ug maanindot nga mga kalihokan sa pamilya. Kinahanglan nga kita motudlo kanila sa pag-ampo. Kinahanglan nga kita mobasa uban kanila sa mga kasulatan ug motudlo kanila sa importante nga mga baruganan sa ebanghelyo. Pinaagi lamang niini nga posibling matuman ang atong gihambin nga mga paglaum.

Dili gayud kita motugot nga ang paglaum mapulihan og pagkawalay kadasig. Si Apostol Pablo misulat nga kita “magadaro nga may paglaum” (1 Mga Taga-Corinto 9:10). Ang pagbaton og paglaum makapalambo sa atong kinabuhi ug makatabang kanato nga madasigong magpaabut sa umaabut. Nagdaro man kita sa umahan aron makatanom o nagpakabuhi, gikinahanglan nga kita, isip mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, adunay paglaum.

Sa ebanghelyo ni Jesukristo, ang paglaum mao ang tinguha sa Iyang mga sumusunod aron makaangkon og mahangturong kaluwasan pinaagi sa Pag-ula sa Manluluwas.

Mao gayud kini ang paglaum nga kinahanglang anaa kanatong tanan. Mao kini ang nakapalahi kanato sa uban dinhi sa kalibutan. Si Pedro miawhag sa nag-una nga mga sumusunod ni Kristo nga “andam kanunay sa pagtubag kang bisan kinsa nga mangutana sa hinungdan sa paglaum nga anaa kaninyo” (1 Pedro 3:15).

Ang atong paglaum sa Pag-ula mohatag kanato og gahum pinaagi sa paghatag kanato og mahangturong panglantaw. Ang ingon nga panglantaw motugot kanato sa pagtan-aw lapas pa niining kinabuhia ug paingon ngadto sa saad sa kahangturan. Kinahanglang dili kita masulod sa laang sa pig-ot nga mga limitasyon sa kanunayng mausab-usab nga mga

gilauman sa katilingban. Gawason kita nga magpaabut sa celestial nga himaya, ma-sealed ngadto sa atong pamilya ug mga minahal.

Sa ebanghelyo, ang paglaum hapit sa kanunay adunay kalabutan sa hugot nga pagtuo ug gugmang putli. Si Presidente Dieter F. Uchtdorf mitudlo: “Ang paglaum usa ka tiil sa usa ka bangko nga adunay tulo ka tiil, inubanan sa hugot nga pagtuo ug gugmang putli. Kining tulo makapalig-on sa atong kinabuhi bisan unsa pa ka lisud o kalibaong sa dalan nga atong magagian niining higayona” (“Ang Walay Kinutuban nga Gahum sa Paglaum,” *Liahona* Nob. 2008, 21).

Sa katapusang kapitulo diha sa Basahon ni Mormon, si Moroni misulat:

“Busa, kinahanglan adunay hugot nga pagtuo; ug kon kinahanglan adunay hugot nga pagtuo kinahanglan usab adunay paglaum; ug kon kinahanglan adunay paglaum kinahanglan usab adunay gugma nga putli.

“Ug gawas kon kamo adunay gugma nga putli kamo dili mahimo nga maluwas sa gingharian sa Dios; ni kamo maluwas sa gingharian sa Dios kon kamo walay hugot nga pagtuo; ni kamo makahimo kon kamo walay paglaum” (Moroni 10:20–21).

Si Elder Russell M. Nelson mitudlo nga ang “*hugot nga pagtuo* nakagamot diha ni Jesukristo. Ang *paglaum* nakasentro diha sa Pag-ula. Ang *gugmang putli* makita diha sa ‘tiunay nga gugma ni Kristo.’ Kining tulo ka mga kinaiya hugot kaayo nga pagkahigot sama sa mga wire sa kable sa kuryente ug tingali dili kanunayng hingpit nga mailhan. Kon manag-uban mahimo kining atong koneksyon ngadto sa celestial nga gingharian” (“A More Excellent Hope,” *Ensign*, Feb. 1997, 61).

Sa dihang si Nephi nanagna kabahin ni Jesukristo sa katapusan sa iyang rekord, siya misulat, “Busa,

kamo kinahanglan gayud mopadayon sa unahan uban ang pagkamakanunayon kang Kristo, magbaton sa usa ka hingpit nga kahayag sa paglaum, ug usa ka gugma sa Dios ug sa tanan nga mga tawo” (2 Nephi 31:20).

Kining “hingpit nga kahayag sa paglaum” nga gipamulong ni Nephi mao ang paglaum diha sa Pag-ula, ang mahangturong kaluwasan nahimong posible pinaagi sa sakripisyo sa atong Manluluwas. Kini nga paglaum ang hinungdan nga ang mga lalaki ug mga babaye sa tibuok kasaysayan nakahimo og talagsaon nga mga butang. Ang karaan nga mga apostoles milibut sa tibuok kalibutan ug mipamatuod Kaniya ug sa katapusan mitugyan sa ilang kinabuhi sa pagserbisyo Kaniya.

Niini nga dispensasyon daghan sa nag-una nga mga miyembro sa Simbahan ang mibiya sa ilang mga panimalay, ang ilang mga kasingkasing puno sa paglaum ug hugot nga pagtuo samtang mibiyahe sila paingon sa kasadpan tabok sa Dakong Kapatagan ngadto sa Salt Lake Valley.

Niadtung 1851, si Mary Murray Murdoch mipasakop sa Simbahan didto sa Scotland nga usa ka biyuda sa edad nga 67 anyos. Usa ka gamayng babaye nga ang gitag-on upat ka pye ug pito ka pulgada (1.2 m) ug wala makaabut og 90 ka libras (41 kg), siya adunay walo ka mga anak, unom niini ang nabuhi sa hingkod nga pangidaron. Tungod sa iyang gidak-on, ang iyang mga anak ug mga apo mapi-nanggaon nga mitawag kaniya og “Gamayng Lola.”

Ang iyang anak nga si John Murdoch ug ang iyang asawa nagpasakop sa Simbahan ug miadto sa Utah niadtung 1852 uban sa duha nila ka gagmay nga mga anak. Bisin pa sa kalisud sa iyang kaugalingong pamilya, upat ka tuig ang milabay si John mipadala sa iyang inahan sa gikinahanglan nga kwarta aron makauban niya ang iyang pamilya sa Siyudad sa Salt Lake. Uban sa paglaum nga mas labaw pa kay sa iyang gidak-on, gisugdan ni Mary ang iyang lisud nga panaw paingon sa kasadpan ngadto sa Utah sa edad nga 73 anyos.

Human sa luwas nga pagtabok sa Atlantic, sa kaulahian mikuyog siya sa walay swerte nga Martin handcart

company. Niadtong ika-28 sa Hulyo kini nga mga pioneer nga nagtulod og mga kariton misugod sa panaw paingon sa kasadpan. Ang pag-antus niini nga grupo nailhan kaayo. Sa 576 ka mga sakop sa grupo, hapit ikaupat nga bahin ang nangamatay sa wala pa sila moabut sa Utah. Daghan pa unta ang namatay kon wala pa ang paning-kamot sa pagluwas nga gi-organisar ni Presidente Brigham Young, kinsa mipadala og mga karwahe ug mga pagkaon aron sa pagpangita sa wala makapadayon, natanggong sa snow nga mga Santos.

Si Mary Murdoch namatay pagka-Oktubre 2, 1856 duol sa Chimney Rock, Nebraska. Dinhi wala siya ma-kaagwanta sa kakapoy, katugnaw, ug sa mga kalisud sa panaw. Ang iyang luyahon nga lawas wala na makaantus sa pisikal nga mga kalisud nga gisa-gubang sa mga Santos. Sa dihang himatyon na siya, ang iyang gihunahuna mao ang iyang pamilya sa Utah. Ang katapusang mga pulong nga gisulti niining matinud-anong pioneer mao ang “Ingna si John nga namatay ko nga ang akong nawong nag-atubang sa Zion.” (Tan-awa sa Kenneth W. Merrell, *Scottish Shepherd: The Life and Times of John Murray Murdoch, Utah Pioneer* [2006], 34, 39, 54, 77, 94–97, 103, 112–13, 115.)

Si Mary Murray Murdoch nagpakita og ehemplo sa paglaum ug hugot nga pagtuo sa daghan kaayo nga nag-unang mga pioneer nga mihimo sa maisugong panaw paingon sa kasadpan. Ang espirituhanong panaw karon nagkinahanglan og sama nga paglaum o hugot nga pagtuo sa nag-una nga mga pioneer. Ang atong mga hagit mahimong managlahi, apan ang mga panlimbasug sama ra ka dako.

Mao kini ang akong pag-ampo nga ang atong mga paglaum moresulta sa katumanan sa atong matarung nga mga pangandoy. Piho nakong gi-ampo nga ang atong paglaum diha sa Pag-ula molig-on sa atong pagtuo ug gugmang putli ug mohatag kanato og usa ka mahangturong panglantaw sa atong umaabut nga kinabuhi. Unta kitang tanan aduna niining usa ka hingpit nga kahayag sa paglaum, ako nag-ampo sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

Ni Larry M. Gibson

Unang Magtatambag sa Kapangulohan sa Young Men

Sagradong mga Yawe sa Aaronic Priesthood

Ang Ginoo gusto nga ang matag tighupot sa Aaronic Priesthood modapit sa tanan sa pagduol ngadto ni Kristo—magsugod diha sa iyang kaugalingon nga pamilya.

Usa sa akong anak nga mga lalaki, sa nag-edad og 12 anyos, nakahukom nga magbuhi og mga koneho. Naghimo kami og mga halwa ug mikuha og usa ka dako nga laki ug duha ka baye nga mga koneho gikan sa silingan. Wala koy ideya og unsay among gisudlan. Sa mubo kaayo nga panahon, ang among pasilunganan napuno sa mga koneho. Karon nga dako na ang akong anak nga lalaki, motug-an gyud ko sa akong katingala kon giunsa kini pagkontrolar—ang iro sa silingan usahay makasulod sa pasilunganan ug mipatibulaag sa panon.

Apan ang akong kasingkasing natandog samtang akong nakit-an ang akong anak nga lalaki ug ang iyang igsoon nga mga lalaki nga nagbantay ug nanalipod niadtong mga koneho. Ug karon, isip mga bana ug mga amahan, sila takus nga mga tighupot sa priesthood kinsa naghigugma, naglig-on, ug nagbantay sa ilang kaugalingon nga mga pamilya.

Ang akong mga pagbati malumo samtang ako naniid kaninyo batanong mga lalaki sa Aaronic Priesthood nga nagbantay, nagsuporta ug naglig-on niadtong naglibut kaninyo, lakip na sa inyong mga pamilya, ug mga

sakop sa inyong korum, ug sa daghan pa. Gihigugma ko kamo pag-ayo.

Bag-ohay lang nagtan-aw ko samtang ang usa ka 13 anyos nga batanong lalaki gi-set apart isip presidente sa korum sa mga deacon. Pagkahuman ang bishop milamano kaniya ug gitawag siya og “presidente,” mipasabut ngadto sa mga sakop sa korum nga “siya gitawag niya og presidente aron sa paghatag og importansya sa kasagrado sa iyang calling. Ang presidente sa korum sa mga deacon mao ang usa sa upat lamang ka mga tawo diha sa ward kinsa naghupot sa mga yawe sa kapangulohan. Uban niadto nga mga yawe, siya, kauban ang iyang mga counselor, mogiya sa korum ubos sa inspirasyon sa Ginoo.” Kini nga bishop nakasabut sa gahum sa kapangulohan nga pagadumalaon sa usa ka presidente kinsa naghupot ug naggamit sa sagrado nga mga yawe sa priesthood (tan-awa sa D&P 124:142–43.)

Wala madugay akong gipangutana kining batan-on nga lalaki kon siya andam na ba sa pagpangulo niining mahinungdanong korum. Ang iyang tubag: “Ginerbyos ko. Wala ako masayud unsa ang buhaton sa usa ka